

บทแนะนำหนังสือ: เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น

จักรกฤษณ์ ดวงพัตรา¹

ศีกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. (2492). เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น. พระนคร: ดอกหญ้า.
168 หน้า.

เมื่อสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงพระนิพนธ์เรื่องตำนานหนังสือสามก๊กขึ้น และมอบให้พระโสมภณอักษรกิจ เจ้าของโรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากรจัดพิมพ์ถวายสำหรับงานพระเมรุสมเด็จพระปิตุจฉาเจ้า สุขุมมาลมารศรี พระอัครราชเทวี ใน พ.ศ.2471 นั้น ทรงเล่าถึงประสบการณ์การอ่านส่วนพระองค์เกี่ยวกับหนังสือเรื่องสามก๊ก มีข้อความตอนหนึ่งว่า **“ข้าพเจ้าผู้แต่งตำนานนี้ ได้เคยอ่านหนังสือสามก๊กหลายครั้ง แต่อ่านครั้งก่อนๆ ประสงค์เพียงจะรู้เรื่องเป็นสำคัญ ต่อมาเมื่อจะแต่งตำนานนี้จึงได้ตั้งใจพิจารณาเหตุการณ์ในเรื่องสามก๊ก ก็รู้ว่าตามที่สำเนียงมาแต่ก่อนเป็นความเข้าใจผิดอยู่หลายอย่าง”**

หากจะแสดงความรู้ลึกและความคิดเห็นที่มีต่อพระนิพนธ์ข้างต้นด้วยโวหารแบบสามก๊กก็คงต้องกล่าวว่า **“เหมือนยกเอาหัวใจออกมาวางไว้กลางห้องให้คนทั้งปวงได้เห็น”** เพราะเมื่อแรกที่จะเขียนคำแนะนำหนังสือเรื่องเบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็นนี้ก็มั่นใจว่าสามารถทำได้โดยง่าย เนื่องจากเคยอ่านมาแล้วหลายรอบจนรู้เรื่องดี แต่เมื่อหยิบหนังสือมาอ่านทบทวนซ้ำอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะเริ่มลงมือเขียน จึงซาบซึ้งไปกับข้อความว่า **“ที่เคยสำเนียงมาแต่ก่อนเป็นความเข้าใจผิดอยู่หลายอย่าง”**

กล่าวคือ เดิมทีมีความคิด ความเชื่อ และความเข้าใจตลอดมาว่า การแนะนำหนังสือ เรื่อง เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น ให้ผู้อ่านได้รู้จักนั้น ควรเริ่ม

¹ รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ด้วยการเกริ่นให้ทราบ bahwa หนังสือเรื่องนี้เป็นงานเขียนขนาดยาวชิ้นแรก ของ คีตกุทธิ์ ปราโมช ที่นำเรื่องราวของตัวละครจาก เรื่อง **สามก๊ก** ฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ที่มีชื่อว่า “เบ้งเฮ็ก” มาเล่าใหม่ด้วยพื้นฐานความเชื่อว่าตัวละครนี้เป็นคนไทย แล้วจึงอธิบายต่อไปว่าสาเหตุที่ท่านผู้แต่งเรียกเรื่องนี้ว่า **สามก๊กฉบับนายทุน** นั้น ก็เพราะมีเจตนาจะล้อ **สามก๊กฉบับวิพาก** ของ ยาขอบ รวมทั้งประสงค์จะแสดงทัศนคติส่วนตัวที่มีต่อสภาพการณ์ทางการเมืองในสมัยที่แต่ง คือ พ.ศ.2492 ด้วย “ศิลปะการเขียนที่ใช้กลวิธีทำเรื่องสำคัญให้กลายเป็นเรื่องขบขัน เพื่อเสียดสีล้อเลียนความเหลว หรือความไม่ถูกต้องของมนุษย์ และสังคม”

แต่แล้วก็ถูกคิดได้ว่า หากนำเรื่องสามก๊กที่ใครๆ ก็ย่อมทราบมาเขียนขยายความเป็นบทแนะนำแล้วก็คงไม่ทำให้เกิดความรู้ใหม่ขึ้นแต่อย่างใด และอาจทำให้ผู้อ่านซึ่งถูกนำความคิดไว้ล่วงหน้าก่อนแล้วว่าหนังสือที่ตนกำลังจะอ่านต่อไปนี้เป็นวรรณกรรมเสียดสี บังเกิดความรู้สึกหงุดหงิดขึ้นมาในขณะที่อ่านเนื่องจากไม่ทราบแนวข้อความตอนใดบ้างที่ท่านผู้แต่งตั้งใจเขียนเสียดเย้ยหรือถึงแม้จะพอจับน้ำเสียงได้ว่า ข้อความตอนนั้นมีลักษณะเป็นการเหน็บแนมแกมอารมณ์ขัน แต่ก็อาจจะหาคำตอบไม่ได้ในทันทีว่า ท่านผู้แต่งกำลังล้อเลียนความเหลาบุคคลใดหรือทำให้เหตุการณ์สำคัญไหนกลายเป็นเรื่องขบขัน เพราะเวลาได้ล่วงเลยมากว่ากึ่งศตวรรษแล้ว

ฉะนั้น หากจะช่วยให้ผู้อ่านซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ เข้าใจนัยของการวิพากษ์วิจารณ์สังคมไทยร่วมสมัยที่แต่ง เรื่อง **เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น** ได้แล้ว ก็จำเป็นต้องทำ ดังเช่นที่ เงิน หงส์ลดารมภ์ เปรยไว้ใน “คำนำ” ของสำนักพิมพ์รัชดารมภ์ เมื่อคราวตีพิมพ์ครั้งแรก ว่า “หนังสืออย่างนี้จำเป็นต้องมี *Solid between the lines* เหมือนนมข้นตามกฎหมายต้องมี *Milk solid*” นั่นเอง

การทำ “พังโปย” หรือเชิงอรรถ เพื่ออธิบายขยายความนัยต่างๆ ซึ่งซ่อนอยู่ระหว่างบรรทัดในหนังสือเล่มนี้ เช่นว่า “เหล่าตราขาว” คือสุรายี่ห้อใด “นายมันนายคง” เป็นใคร มีบทบาทอย่างไร หรือพรรคการเมืองไหนที่ได้รับคามนิยมท่วมท้นจากมหาชน แต่ต้องสิ้นชื่อไปอย่างรวดเร็ว เพราะความหลงในอำนาจ เหล่านี้ไม่ใช่เรื่องยากและเมื่อทำแล้วก็เชื่อมั่นได้ว่าเชิงอรรถนั้นจะมีคุณค่าต่อการศึกษาลังคมไทยอย่างมากด้วย

แต่ข้อที่พึงใคร่ครวญให้รอบคอบเสียก่อน ก็คือ เชิงอรรถเป็นสิ่งจำเป็น หรือเป็นส่วนเกินของหนังสือบันเทิงคดี โดยเฉพาะหนังสือเล่มที่ท่านผู้แต่ง “เขียนไปด้วยความสนุก มิได้มีความหมายหรือความประสงค์เป็นอย่างอื่น” ทั้งยัง “มิได้ตั้งใจจะให้มียุทธศาสตร์” ดังเช่น เรื่อง **เบ้งเฮ็ก** ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น นี้

หากเชื่อคำกล่าวของอภินิหารบดีมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน ที่ว่า “นิยายอิงประวัติศาสตร์ที่ดี ไม่ใช่ในนิยายที่ให้ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์” และเห็นด้วยกับที่บรรณาธิการ **มติชนสุดสัปดาห์** เคยเตือนผู้อ่าน เรื่อง **เพลงพญาเหี้ยว** ของ บินหลา สันกาลาคีรี ว่า “ในฐานะคนเขียนหนังสือ ซึ่งท่องไปในประวัติศาสตร์ ท่องไปในอดีต และจงใจที่จะปลอมประวัติศาสตร์มาเป็นนวนิยาย ในที่สุดแล้ว เรื่องราวในประวัติศาสตร์ก็เสมอเป็นเพียง **ฐาน** หนึ่งของ **ข้อมูล**” แล้ว ก็ไม่น่าจะมีนักอ่านคนใดต้องการให้มีเชิงอรรถแทรกอยู่ในหนังสือนวนิยายด้วยเป็นแน่

ความพยายามค้นคว้าเพื่อไข “ปริศนาเบ้งเฮ็ก” จนได้คำตอบแน่ชัดว่า **เบ้งเฮ็ก** (Meng Huo: 孟获) เป็นชนชาวฮั่น ไม่ส่งผลเช่นไรต่อหนังสือที่แต่งขึ้น ด้วย “ความเชื่อถือว่า ‘เบ้งเฮ็ก’ ตัวเอกของเรื่องนั้น เป็นคนไทย” ฉะนั้นเชิงอรรถก็ย่อมจะไม่ใช้สิ่งจำเป็นสำหรับหนังสือที่ท่านผู้แต่งแถลงไว้แล้วว่า “เป็นเพียงคารมของคนๆ หนึ่ง ที่มีกระดาดินสอและชอบเพ้อฝัน” ฉะนั้น

เบ้งเฮ็ก

“ความเพ้อฝัน” ของท่านผู้แต่ง เรื่อง **เบ้งเฮ็ก** ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น ที่ปลงใจเลือกให้ **เบ้งเฮ็ก** เป็นคนไทย ซึ่งมีผู้อ่านหลายท่านเห็นว่าเป็นข้อผิดพลาดสำคัญ และยอมปล่อยให้ผ่านเลยไปไม่ได้นั้น อาจจะกลายเป็นเรื่องเล็กน้อยเหลือเกินเมื่อนำไปเทียบกับ “ความเพ้อฝัน” ของผู้สร้างภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่อง **ขบวนการสามก๊ก** (China Heroes) ซึ่งเคยออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 เมื่อปลายปี พ.ศ.2547 รวมทั้งมีการผลิตเป็นแผ่นวีซีดีและดีวีดีจำหน่ายอยู่ในปัจจุบัน

ขบวนการสามก๊ก
แผ่นที่ 19 ตอนที่ 37
ขงเบ้งปะทะมนุษย์ต่างดาว
เบ้งเฮ็ก

การที่เบ้งเฮ็กวีรบุรุษแห่ง “ศึก
ห้าหันทันครั้งใหญ่” หรือ “เจ็ดจับเจ็ดปล่อย”
ในนิทานจีนเรื่อง **สามก๊ก** (三國演義) ของ
ล่อกวนตง (Luo Guanzhong: 罗贯中)
ต้องมากลับกลายเป็นมนุษย์ต่างดาว
แห่งดาวนามา เพราะ “ความเพ้อฝัน”
ของ ผู้แต่งบทภาพยนตร์แอนิเมชัน
เรื่อง **ขบวนการสามก๊ก** หรืออินสัจชาติ
เป็นไทย ตาม “ความเพ้อฝัน” ของท่าน
ผู้แต่งเรื่องเบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น
ที่แตกต่างห่างไกลกันอย่างเหลือเชื่อ
ดังกล่าวนั้น ไม่ใช่เรื่องน่าอัศจรรย์แต่อย่าง
ใด “เพราะฝันคือเสรี มวลกวีจึงมีฝัน” ดังที่
จิระนันท์ พิตรปรีชา เคยกล่าวไว้

ก็มีใครบ้างเล่าที่เคยคาดฝันมาก่อน
ว่าวันหนึ่งจะได้เห็น ขงเบ้งปะทะมนุษย์ต่างดาว
เบ้งเฮ็ก ซึ่งมี เนื้อเรื่องโดยย่อว่า “เบ้งเฮ็ก” ผู้นำดาว
‘นามา’ พร้อมภรรยา มาเยือนโลกมนุษย์ จนได้
พบเข้ากับ ‘ขงเบ้งและ ‘ข้าวสารแสนรู้’ เขาจำ
ได้ว่า ‘ข้าวสารแสนรู้’ คืออดีตลูกน้องที่หาย
สาบสูญไป... ด้วยความแค้นเต็มพิกัด ‘ศึกห้าหันทัน
ครั้งใหญ่’ ระหว่างเบ้งเฮ็ก และขงเบ้ง จึงเริ่มขึ้น
ณ บัดนั้น !!”

“เจ็ดจับเจ็ดปล่อย”

Romance of
The Three Kingdoms

คำประกาศของ **ครูคิดตั้ง** (John Keating) ที่ว่า “มนุษย์มีเสรีที่จะฝัน และจะเป็นเช่นนั้นในวันตรุษสงกรานต์” ในภาพยนตร์เรื่อง **ครูครับ... เราจะสู้เพื่อฝัน** (Dead Poets Society) ก็ผ่านการพิสูจน์แล้วว่า เป็นความจริงด้วย “ศึกห้ำหั่นครั้งใหญ่” หรือ “ศึกเบ้งเฮ็ก” (擒孟获) นี้ เช่นเดียวกัน

เพราะ “ศึกเบ้งเฮ็ก” มีลักษณะจูงใจให้ “มนุษย์มีเสรีที่จะฝัน” และบังเกิดพลังสร้างสรรค์ สื่อและศิลป์ประเภทอื่นอีกมากมาย อาทิ การสร้างภาพยนตร์ยิ่งใหญ่ เรื่อง **สามก๊ก** (Romance of the Three Kingdoms) ผลิตเป็นวิดีโอ แผ่นวีซีดี และ แผ่นดีวีดี ตามลำดับ โดยแบ่งเป็นออกเป็น 84 ตอน เฉพาะตอนที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับ “ศึกเบ้งเฮ็ก” มี 4 ตอน

คือ ตอนที่ 64 พันสัมพันธ์ไมตรี ตอนที่ 65 ยกทัพปราบเบ้งเฮ็ก ตอนที่ 66 นักพรตขี่ทางรอด และ ตอนที่ 67 ชนะใจเบ้งเฮ็ก

มีการออกแบบ และผลิตการละเล่นซึ่งเน้นการใช้กลยุทธ์ซึ่งซับซ้อน ในรูปแบบต่างๆ ตามกระแสนิยมของยุคสมัย เช่น Card Games ของ Magic the Gathering ซึ่งใช้ตัวอักษรย่อว่า MTG ชุด Portal Three Kingdoms ที่มี 2 สำรับ ด้วยกัน คือ Meng Huo, Barbarian King กับ Meng Huo, Horde และ Dynasty Warriors Game Series ซึ่ง KOEI Game Company เป็นผู้ผลิต และมีกลุ่ม Omega Force เป็นผู้พัฒนาอย่างต่อเนื่องมาโดยลำดับ นับตั้งแต่ ชุด Dynasty Warriors 3 จนถึง Dynasty Warriors 5 สำหรับเล่นกับเครื่องเล่น 2 ประเภท คือ PlayStation 2 และ Xbox

Card Games ชุด Portal Three Kingdoms:

Meng Huo, Barbarian King Meng Huo, Horde

Dynasty Warriors Game Series

Dynasty Warrior 3 Dynasty Warrior 4: Empires

Dynasty Warriors 5

นอกจากนั้น ยังมีประติมากรรมซึ่งก่อรูปขึ้นจากทราย และลงสีเป็นรูปของเบ้งเอ็ก กับขงเบ้ง ตระหง่านอยู่ในการแข่งขันก่อรูปทรายนานาชาติ (国际彩沙雕大赛作品欣赏) ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งที่ 2

การแข่งขันรูปทรายนานาชาติ
ครั้งที่ 2

ณ เมืองหลู่เหลียง มณฑลยูนนาน
สาธารณรัฐประชาชนจีน

ณ เมืองหลู่เหลียง (陆良) มณฑลยูนนาน (雲南) สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อปลายปี พ.ศ.2550 และจิตรกรรมฝีมือช่างชาวจีนบนกระเบื้องเคลือบดินเผา ภาพที่ 47 ชื่อ “ขงเบ้งทำศึกชนะใจเบ้งเอ็ก ด้วยการจับแล้วปล่อย ถึง 7 ครั้ง” ณ อุทยานสามก๊ก จังหวัดชลบุรี ประเทศไทย อีกด้วย

**จิตรกรรมฝีมือช่างชาวจีนบนกระเบื้องเคลือบดินเผา ณ อุทยานสามก๊ก
จังหวัดชลบุรี ประเทศไทย**

จะมีที่น่าแปลกใจอยู่นิด ก็ตรงที่ว่า เพราะเหตุใดหนอ “ศึกเบ้งเฮ็ก” นี้ จึงไม่กระทบอารมณ์ขุนพลนักประพันธ์ แห่งยุคสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้แต่งเรื่อง **สามก๊กฉบับวณิช** บ้างเลย

การที่ ยาชอบ เขียนถึง “ศึกเบ้งเฮ็ก” ไว้แต่พอสังเขปใน **ขงเบ้ง ผู้หยั่งรู้ดินฟ้ามหาสมุทร** เมื่อ พ.ศ. 2486 โดยออกตัวล่วงหน้าว่า “วณิชผู้เล่าเรื่องนี้ ขออภัยที่จะนำมาเล่าเฉพาะในสาระหรือผลสรุปของการรบครั้งนี้เท่านั้น เพราะถ้าเล่ารายละเอียดถึงการพันตูทั้ง 7 ครั้ง แล้ว ก็เท่ากับไม่ได้ทำอะไรชิ้นใหม่” นั้น ทำให้บรรดาผู้อ่านซึ่งมีน้ำใจรักดีต่อยาชอบ และชมชอบ **สามก๊กฉบับวณิช** ด้วยใจปองรู้สึกเช่นไรกันบ้าง ไม่อาจทราบได้ เพราะไม่เคยพบว่ามีผู้ใดกล่าวถึง

**ขงเบ้ง
ผู้หยั่งรู้ดินฟ้า
มหาสมุทร**

แต่สำหรับผู้่านซึ่งเป็น **แฟนพันธุ์แท้** ของ **ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช** แล้ว กล่าวได้ว่ารู้สึกยินดีเป็นที่สุด เพราะนั่นเท่ากับว่าประพันธ์กรเลื่องชื่อแห่งยุคท่านนั้น ได้กรุณาทางไว้ให้นักเขียนหน้าใหม่ ใน พ.ศ. 2492 ผู้ซึ่งใช้นามปากกาว่า **คึกฤทธิ์ ปราโมช** ได้เดินตามรอย โดยการนำเรื่องราวของเบ้งเฮ็กจากเรื่อง **สามก๊ก** มาเล่าใหม่ ด้วยกลการประพันธ์ มุมมอง และเสียงแผ่แผ่อันมีเอกลักษณ์ในชื่อเรื่องว่า **เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น**

การนำวรรณคดีเอกของไทย เรื่อง **สามก๊ก** ซึ่งเป็นทั้งจดหมายเหตุพงศาวดาร และนิทานของชาวจีน มา “เล่าแบบใหม่เป็นแบบเจ้าสัว หรือนายทุน” เช่นนี้ไม่ใช่เรื่องที่ทำได้โดยง่าย เพราะคงจะไม่แตกต่างอะไรกับ “การเขียน ‘คิง เลิเยอร์’ ให้ลงมาอยู่ในระดับของ ‘ซินเดอเรลลา’” ดังที่ อีดิธ แฮมิลตัน (Edith Hamilton) เคยเขียนแสดงทรรศนะต่อการนำเทพปกรณัมกรีกมาเล่าใหม่ไว้ใน “คำนำ” หนังสือเรื่อง METHOLOGY Timeless Tales of Gods and Heroes ของเขา

จึงกล่าวได้ว่า การ “เขียนสามก๊กแบบเล่านิทาน” เช่นนี้ จะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ก็ขึ้นอยู่กับฝีมือของท่านผู้แต่งว่าสามารถ “สรร” ข้อมูลที่มีอยู่เดิมในวรรณกรรมต้นเรื่อง มาตัดต่อ จัดเรียงลำดับ และผสมผสานกับจินตนาการของตน แล้ว “สร้าง” เรื่องขึ้นใหม่ได้อย่างแนบเนียนเหมาะสมจะลงตัวสนุกสนาน และมีความสมจริงทางวรรณกรรมมากน้อยหรือไม่ อย่างไร

วาทะ ของ โรงแมง แกรี่ (Romain Gary) นักเขียนชาวฝรั่งเศส ผู้ใช้นามปากกาว่า Emile Ajar ซึ่งได้รับรางวัลเกียรติยศ Prix Goncourt ถึง 2 ครั้ง ที่ว่า “ความเป็นจริงหาใช่แรงบันดาลใจแก่วรรณกรรมไม่ อย่างเก่งที่สุด วรรณกรรมก็เป็นได้แค่เพียงเครื่องจรรโลงให้แก่ความเป็นจริงเท่านั้น” น่าจะไม่ได้เป็นเพียงแค่การกล่าวด้วยโวหารแต่อย่างใดเลย

ความสำเร็จของหนังสือเล่มที่ “เกิดขึ้นเพราะความรัก” เรื่อง **เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น** ซึ่ง “มุ่งหมายเอาความสนุกเพลิดเพลินของผู้อ่าน และความสนุกของตนเองในขณะที่เขียนเป็นที่ตั้ง” ระหว่งทยอยลงพิมพ์เป็นตอนๆ ในหนังสือพิมพ์ **เกียรติศักดิ์** เมื่อต้นปี พ.ศ.2492 เป็นเช่นไรนั้น ไม่อาจบอกได้ เพราะไม่มีหลักฐานเอกสารหลงเหลือไว้ให้ค้นคว้าเลย แต่การที่สำนักพิมพ์รัชดารมภ์นำมาพิมพ์รวมเล่มครั้งแรก กลางเดือนมิถุนายนปีเดียวกัน หลังจากตอนอวสานของเรื่องลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ได้ไม่นานนัก โดยให้ชื่อหนังสือว่า **สามก๊กฉบับนายทุน** นั้นน่าจะเป็นเครื่องบ่งบอกได้แล้วว่า เรื่อง **เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น** ได้รับความนิยมจากสาธารณชนเพียงใด

ต่อมา ใน พ.ศ.2495 สำนักพิมพ์หอวิทยาการ ก็นำหนังสือเรื่องนี้มาตีพิมพ์เป็นครั้งที่ 2 โดยพิมพ์ชื่อบนปกหน้าหนังสือว่า **เบ้งเฮ็ก สามก๊กอันลือชื่อ** แต่พิมพ์ที่แผ่นปกในสั้นๆ ว่า **เบ้งเฮ็ก** (และนำบทความต่างๆ ของ คึกฤทธิ์ ปราโมช มาพิมพ์รวมเข้าไว้ อีก 10 เรื่อง) ในการพิมพ์ครั้งที่ 3 เมื่อ พ.ศ.2503 โดย

สำนักพิมพ์คลังวิทยา ก็ยังคงใช้ชื่อหนังสือตามนั้น ด้วย จนถึง พ.ศ.2507 เมื่อสำนักพิมพ์ก้าวหน้า นำมาจัดพิมพ์เป็นครั้งที่ 4 จึงเปลี่ยนการพิมพ์ชื่อเรื่องที่แผ่นปกใน เป็น **เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น** ส่วนที่ปกหน้าของหนังสือยังคงพิมพ์ตามชื่อเดิมอยู่และเมื่อสำนักพิมพ์ก้าวหน้าพิมพ์ซ้ำอีกเป็นครั้งที่ 5 ใน พ.ศ.2515 ก็ยังไม่มีเปลี่ยนแปลงใดๆ ทั้งสิ้น

กระทั่งถึงการพิมพ์ครั้งที่ 6 โดย สำนักพิมพ์สยามรัฐ ใน พ.ศ.2530 จึงมีการใช้ชื่อหนังสือว่า **สามก๊กฉบับนายทุน เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น** และที่แผ่นปกใน พิมพ์ว่า **สามก๊ก-ฉบับนายทุน ตอน เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น** สำหรับการพิมพ์ครั้งที่ 7 โดย สำนักพิมพ์ดอกหญ้า 2000 เมื่อ พ.ศ.2544 นั้น พิมพ์ชื่อบนปกหนังสือว่า **สามก๊กฉบับนายทุน ตอน เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น** แต่ที่แผ่นปกใน ตัดคำว่า “ตอน” ออก เหลือเพียง **สามก๊ก ฉบับนายทุน เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น** เท่านั้น

ฉบับพิมพ์ครั้งแรก

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2

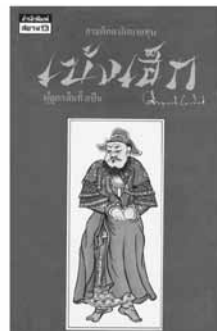
ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 4

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 5

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6

นับแต่ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 จนถึงฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 จะมีภาคผนวก เรื่อง “น่านเจ้า” ซึ่งเป็นงานแปลพิมพ์รวมอยู่ด้วย และท้ายภาคผนวก ก็มี **หมายเหตุ** บอกแหล่งที่มาของเรื่อง ทั้งยังมีการตั้งข้อสังเกตไว้ในทำนองว่า “เบ้งเฮ็ก” กับ “ซุนเม้งซี” หรือที่เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “เจ้าซีหลง” แห่งอาณาจักรน่านเจ้านั้น อาจจะเป็นบุคคลเดียวกันก็ได้

ผู้ซึ่งเคยอ่าน **หมายเหตุ** ของ ภาคผนวก เรื่อง “น่านเจ้า” จากหนังสือ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 4 เป็นต้นมา ย่อมได้แปลกใจว่าเหตุใดจึงไม่เคยอ่านพบข้อความ อันเป็นการตั้งข้อสังเกตดังกล่าวมาก่อน ทั้งนี้ก็เพราะว่าในการจัดพิมพ์หนังสือ ทั้ง 3 ครั้ง นั้น ไม่ได้นำเนื้อความครึ่งหลังของ **หมายเหตุ** มาตีพิมพ์ไว้ด้วยนั่นเอง

ที่เป็นเช่นนั้นพอจะอนุมานได้ว่า เมื่อสำนักพิมพ์ก้าวหน้าจะจัดพิมพ์ ครั้งที่ 4 คงนำหนังสือ **เบ้งเฮ็ก สามก๊กอันลือชื่อ** ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 หรือ 3 มาใช้เป็นต้นฉบับ แต่เผอิญว่าหน้าสุดท้ายของหนังสือเล่มที่นำมา คือ หน้า 241 ขาดหายไป สำนักพิมพ์ก้าวหน้าจึงเข้าใจว่า **หมายเหตุ** หมดเนื้อความลง ตรงที่บรรทัดสุดท้ายของ หน้า 240 ว่า “*โรกก็ตาม หนังสือนี้เฉพาะตอนที่แปลว่า เป็นหลักฐาน*” ส่งผลให้ “หมายเหตุ” ในฉบับพิมพ์ครั้งที่ 4 จบลงอย่างห้วนๆ เพียงเท่านั้น และ**หมายเหตุ**ซึ่งไม่จบกระแสความดังกล่าว ก็ถูกนำมาใช้เป็น ต้นฉบับในการพิมพ์ครั้งต่อๆ มาอีก จนถึงฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 ส่วนฉบับพิมพ์ ครั้งที่ 7 นั้น ไม่มีการนำภาคผนวกมารวมพิมพ์ด้วย

อันที่จริง นอกจาก เรื่อง “น่านเจ้า” ซึ่ง คีตกฤทธิ์ ปราโมช แปลมาจาก เรื่อง Nan-Chao ที่พิมพ์เป็นอนุสรณ์งานศพ นายประกอบ ประกอบสันติสุข เมื่อ พฤษภาคม พ.ศ.2492 (ที่ Alexander B. Griswold แปลจาก “Nan-Tchao” ใน Ethnographie des peuples étrangers à la Chine: ouvrage composé au xiiie siècle de notre ère ที่ Marquis D’Hervey de Saint-Denys แปลจาก Wen xian tong kao (文獻通考.) ของ หม่าต่วนหลิน (Ma Tuan-lin: 馬端臨) ตามลำดับ) แล้ว ท่านผู้แต่ง เรื่อง **เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น**

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7

อนุสรณ์งานศพ
นายประกอบ
ประกอบสันติสุข

Ethnographie des
peuples étrangers á
la Chine

ท่านยังนำได้บทความ ของ เฉินหลัวฟาน (Chen Lü-fan: 陳呂範) และดูยู่ถิง (Du Yuting: 杜玉亭) เรื่อง “Whether Kublai Khan’s Conquest of the Dali Kingdom Gave Rise to the Migration of the Tai People to the South?” มาแปลแบบเก็บความ โดยให้ชื่อว่า “ชัยชนะของกุบไลข่านเหนือเมืองดาลีโกว (ตาลีฟู) ได้ทำให้คนไทยจำนวนมากอพยพลงทางใต้หรือไม่” ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ **สยามรัฐ** คอลัมน์ “ข้างสังเวียน” ฉบับวันที่ 28-30 มิถุนายน พ.ศ.2521 รวมทั้งแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อในวันรุ่งขึ้น คือ ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม อีกด้วย

การศึกษาค้นคว้าซึ่ง

ทำให้เกิดความรู้ใหม่และพบความจริงว่า เบ้งเอี๊ยกไม่ใช่คนไท กิตี คนไทยไม่ได้ มาจากไหน กิตี คนไทยอยู่ที่นี้ กิตี และคนไทยไม่เคยอพยพหลบหนี การรุกรานของใคร จนต้องถอยร่นลงมาทางใต้ กิตี เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นความงอกงามทางวิชาการ อันสมควรได้รับการยกย่องเพียงแต่ผู้ที่หยิบเรื่อง เบ้งเอี๊ยก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น

ขึ้นมาเพื่อจะอ่าน ต้องไม่ลืมว่าหนังสือซึ่งอยู่ในมือของท่านเล่มนี้มีใช้หนังสือวิชาการทางประวัติศาสตร์ซึ่งมุ่งเสนอข้อเท็จจริง หรือทำความเข้าใจปรากฏ แต่เป็นหนังสือบันเทิงคดีอันมีทั้งข้อเท็จจริง และจินตนาการคละเคล้ากันอยู่ และท่านผู้แต่งก็แจ้งไว้แล้วว่า “เป็นแต่เพียงนิဂเล่่น เป็นการเดาสดอย่างฉกาจฉกรรจ์ ใครได้ยีน

หากนำคำอธิบายของนักวิชาการท่านดังกล่าว มาใช้เป็นแนวเทียบแล้ว เรื่อง **เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น** ก็น่าจะเข้าข่ายตามเกณฑ์ข้างต้น และสมควรได้รับการยกย่องเช่นเดียวกับนวนิยาย เรื่อง *One hundred years of solitude* ด้วยมิใช่หรือ

เพราะท่านผู้แต่งหนังสือ เรื่อง **เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น** ก็ได้สร้าง ภาพลักษณ์ของตัวละครเอก คือ เบ้งเฮ็ก ให้เป็น “คนป่าผู้สง่างาม” หรือเรียกตามศัพท์ที่ **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน** บัญญัติว่า “คนเถื่อนใจธรรม” ผู้ซึ่งกล่าวถ้อยคำอันภาคภูมิและองอาจในคราวที่ถูกขังเบ้งจับตัวครั้งสุดท้าย ว่า “ถึงแม้ว่าเราเป็นคนไทย เป็นคนซึ่งท่านอาจเห็นว่า ป่าเถื่อนห่างไกลความจริงก็จริง แต่เราก็เป็นคนมีศีลมีสัตย์รู้จักผิดชอบ แลมีความอายอยู่บ้าง เมื่อเราบจนสิ้นฝีมือแล้ว เราก็รู้ด้วยอมแพ้แต่โดยดีแบบนักกีฬา”

ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น คือ ท่านผู้แต่งได้แสดงให้เห็นประจักษ์ถึง “วีรกรรม แห่งการดิ้นรนต่อสู้” ของ “กลุ่มชนที่ล้มเหลว และสูญเสีย” ไว้ในตอนท้ายเรื่อง อย่างคมชัดว่า

...เราได้อพยพทั้งบ้านเมืองอ้อมลูกทุ่งหลาน หอบครอบครัวบ้ายหน้า ลงมาทางใต้ เราพากันเดินทางลงมาในที่ๆ เราไม่รู้จักดินฟ้าอากาศ ตลอดจนภูมิประเทศล้วนแล้วแต่พงชันน่าสะพรึงกลัว เราออกจากเมือง เข้าสู่ป่า

เราทิ้งอากาศที่บ่มผิวของเราให้งามดังทอง มาหาอากาศร้อน มาสู้ กับแสงแดดที่ค่อยๆ เผาให้ผิวเราดำเป็นถ่าน แต่ถึงกระนั้นเราก็ยินดี ยังสมัครมาด้วยความเต็มใจ เพราะเรารู้ที่อยู่ในท่ามกลางอันตราย ของดงดิบ ในท่ามกลางความยากลำบากของการหักล้างถางพง ใน ท่ามกลางความร้อนของแสงแดด มีสิ่งหนึ่งที่คอยเราอยู่ สิ่งนั้นคือ **เอกราช**

หลังจากสงครามสามก๊กครั้งนี้แล้ว เราก็จึงข้อมือกันทยอยเรื่อยลง มาทางใต้ ถึงไหนเราก็สร้างบ้านสร้างเมืองขึ้นที่นั่น เมื่อที่ไม่พอที่จะรับ พวกพ้องที่หนีความเป็นทาสลงมา เราก็เดินเข้าป่าไกลออกไปอีก สร้างเมืองขึ้นใหม่อีก ด้วยความพยายาม ด้วยความทรหดอดทนฝ่าฟัน อุปสรรค ป่าก็กลายเป็นเมือง ที่รกร้างว่างเปล่าก็กลายเป็นเรือกลสวนไร่นา แลดูเขียวชอุ่มไปด้วยต้นไม้ผลไม้มี่ที่เป็นประโยชน์จะแลดูข้าวก็น่าเสียดใจ

เป็นสีทองไปสุดลูกหูลูกตา เลือดของคนไทยที่ได้หลังไหลลงบนพื้นแผ่นดิน แห่งทุกๆ หยดที่ได้ร่วงลงไปในนั้น เปรียบประดุจเมล็ดพืชอันวิเศษ กลับงอกงามเจริญเติบโต ผลิดอกออกผลเป็นเมืองไทยที่เห็นอยู่ทุกวันนี้ ขณะที่โลกร้อนระอุไปด้วยภัยพิบัติ ขณะที่มนุษย์ฆ่าฟันกันล้มตายลง เราก็ปกครองกันอยู่ได้ด้วยความสะดวกสบาย ขณะที่คนอดอาหารล้มตายกันทั่วโลก เรายังมีอาหารเหลือเฟือที่จะแบ่งปันไปเลี้ยงทุกชีวิตของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน จะพรรณนาถึงเมืองไทยอย่างไรก็ไม่เกินคำพูดสองสามคำที่สลักไว้ในหิน เมื่อ 700 ปี กว่ามาแล้ว และคำพูดสองสามคำนั้น คือ **“เมืองไทยนี้ดี”**

การต่อสู้ของเรายังไม่สิ้นสุดลง... เราจะถือเอาการอพยพของบรรพบุรุษเป็นบทเรียนไม่ได้อีกต่อไป เพราะแผ่นดินไม่มีจะไปอีกแล้ว ยังเหลือแต่ทะเลทางเดียวเท่านั้น... เราจะต้องใช้ปัญญาต่อสู้กับปัญญา อูบายสู้กับอูบาย และกำลังต่อสู้กับกำลัง ถ้าเขาแยกกันมารบ เราก็แยกกันสู้ ถ้าเขารวมกันรบ เราก็ต้องรวมกันสู้ ไทยเราเป็นชาติเก่าแก่ไม่แพ้ชาติใดในพื้นโลกมนุษย์ เรายอมรับรดกอันล้ำค่าจากบรรพบุรุษ เรามีหน้าที่อันเดียวที่จะต้องรักษาไว้ให้ได้ ชาติไทยต้องไม่สูญ ชาติไทยต้องไม่ถูกกลืน

ข้อความซึ่งยกมานี้ ใช้ภาษาสามัญอย่างที่สุด แต่ก็ทรงพลังอำนาจ เป็นที่สุดด้วยเช่นกัน ปฏิกริยาทางอารมณ์อันเกิดจากการอ่าน จึงมีแต่ความอึ้งอัมเต็มตื่น และชื่นชม ทั้งต่อสภาวะการณ์ตามเนื้อเรื่อง และฝีมือของท่านผู้แต่ง รสอันติดตรึงใจนี้เอง ที่ทำให้จนปัญญาจะ “สรร” และ “กลั่น” คำใดๆ มาถ่ายทอด พรรคนะ และความรู้สึก ให้ต้องตรงกับที่สมองคิด และใจซึ่งสั่นสะเทือนได้

เท่าที่พอจะแสดงออกได้บ้างในขณะนี้ ก็เห็นจะกระทำได้แค่เพียงขอหยิบยืมถ้อยคำ ของ โยฮันน์ วอลฟกัง ฟอน เกอเทอ (Johann Wolfgang von Goethe) ที่เคยกล่าวสรรเสริญบทละคร ของ วิลเลียม เชกสเปียร์ (William Shakespeare) มาใช้โดยปรับเฉพาะตอนท้ายสุดของข้อความเสียใหม่ว่า “ข้าพเจ้านึกไม่ออกเลยว่า จะมีหนังสือเล่มใด บุคคลใด หรือเหตุการณ์ตอนใดในชีวิตของข้าพเจ้า จะยิ่งใหญ่ และซาบซึ้งตรึงใจข้าพเจ้า เท่ากับข้อความที่ยกมาข้างต้นนี้” เท่านั้น

ไม่น่าเชื่อเลยจริงๆ ว่าเนื้อความจาก เรื่อง **เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น** นี้ จะช่วยฟื้นความหลัง ทำให้ภาพในความทรงจำ เมื่อครั้งยังเป็นเด็กนักเรียนตัวเล็กๆ และเปิดหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามคำสั่งของคุณครู เพื่ออ่านออกเสียง ประสานกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียนวาบขึ้นมาร่วมๆ กับที่เสียงอ่านเจ็ยแจ้วจาก อดีต ว่า “ชาติไทยเป็นชาติเก่าแก่ชาติหนึ่ง มีเชื้อสายมาจากพวกมอญไกล เคยอาศัย อยู่แถบภูเขาอัลไต ในประเทศจีน ต่อมาเนื่องจากถูกจีนรุกราน จึงได้อพยพลง ทางใต้มาตั้งถิ่นฐานแถบลุ่มน้ำยั้งจือหรือแยงซีเกียง และรวบรวมกันเป็นอาณาจักร อ้ายลาว...” ดังแว่วเข้ามาในโสตประสาท ได้แจ่มชัดเช่นนี้

แม้จะทราบดีว่าประวัติศาสตร์ที่เคยรู้ เคยเรียนในวัยเยาว์ เป็นผลผลิต ของการกล่อมเกลາทางการเมือง อันสืบเนื่องมาจากสมัยปลูกต้นรักชาติ และสร้างชาติ รวมทั้งได้รับการพิสูจน์แล้วว่าไม่เป็นความจริงทั้งหมด ก็ตาม แต่รสทางอารมณ์ที่ได้รับเมื่ออ่านข้อความซึ่งสะท้อน “วีรกรรมแห่งการดิ้นรนต่อสู้” จาก เรื่อง **เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น** นั้น มิได้แปรเปลี่ยนหรือลดทอนลงไป เลย และถึงจะอ่านซ้ำอีกกี่ครั้งก็ยิ่งพร้อมจะปักใจเชื่อถืออยู่ดังเดิมว่าเนื้อความ เหล่านั้นเป็นความจริง

ขอจบบทแนะนำหนังสือนี้ ด้วยทรรศนะของท่านเจ้าของคอลัมน์ “ขอยสวณพลู” จากหนังสือพิมพ์ **สยามรัฐ** ซึ่งเขียนไว้ตั้งแต่ วันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2531 สำหรับเป็นคติให้ผู้ใฝ่รักในศิลปะ ทรงจำไว้เตือนตน ในทุกครั้ง ที่จะประเมินค่าความสมจริงของงานศิลปะใดๆ ก็ตาม ซึ่งหมายรวมถึงความสมจริง ทางวรรณกรรม ของ หนังสือ เรื่อง **เบ้งเฮ็ก ผู้ถูกกลืนทั้งเป็น** เล่มนี้ด้วย ว่า

ความจริงนั้น เป็นของดีประเสริฐ แม้แต่ไม่ใช่ของจริงแท้ แต่ทำ อย่างไรให้เหมือนของจริง หรือทำอย่างไรที่ทำให้คนที่ได้ประสบ พบเห็น นึกว่าเป็นของจริง ของสิ่งนั้นก็เกิดมีค่าดี และคุณค่าขึ้นมา เพราะความจริงที่สามารถผลิตขึ้นได้นั่นเอง